

ΕΛΛΗΝΙΚ

ΑΔΕΛΦΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥ.

ΧΩΝ

ΕΛΛΗΝΙ

ΔΩΝ

ΝΟΣΟΚΟ-

ΜΩΝ

Υ
Γ
Ε
Ι
Α
Σ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Τ
Ε
Λ
Λ
Η
Ν
Ι
Κ
Ο
Σ

ΕΛΛΗΝΙΣ ΑΔΕΛΦΗ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ
(Ύψηλάντου 45-47)

Ετησία Συνδρομή Περιοδικού, διὰ τὸ ἐσωτερικὸν δρχ. 50
» διὰ τὸ ἐξωτερικὸν \$ 3
Τιμὴ τεύχους δρχ. 10

Ἐπεύθυνος ἐκδόσεως
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ, Θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμός»,
Ἐψηλάντου 45 - 47, Ἀθήναι Τ.Τ. 140.

ΤΥΠΟΙΣ: ΤΥΠΟ - ΤΕΧΝΙΚΗ - OFFSET, Ε.Π.Ε. ΜΕΓΙΣΤΗΣ 24, ΚΑΛΛΙΘΕΑ ΤΗΛ. 968.320

Προϊστάμενος τοῦ ἐργοστασίου :
ΣΤΕΦΑΝΟΣ Γ. ΠΟΠΟΒΙΤΣ, Ἐ. Βενιζέλου 83, Ἀθήναι - 4

Ἡ διεύθυνσις ἐπιφυλάσσει εἰς ἑαυτὴν πάντοτε τὸ δικαίωμα νὰ μὴ δημοσιεύῃ ἢ νὰ συντέμνη κατὰ τὴν κρίσιν τῆς οἰονδήποτε χειρόγραφον.
Χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΜΑΝΑ ΓΛΥΚΥΤΑΤΗ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ
ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΠΑ-
ΣΧΟΝΤΟΣ ΕΞ ΕΓΚΑΥΜΑΤΩΝ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Υπό δος Χρ. Ζορμπά, μαθητριάς Σχολῆς Ἀδελφῶν Νοσοκόμων «ΠΡΙΓΚΙ- ΠΙΣΣΑ ΕΙΡΗΝΗ» Νοσοκομείου Παίδων «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Ἦμουν ἀπησχολημένη εἰς τὰς 6.8.71, τακτοποιοῦσα τὰ φάρμακα τῶν μικρῶν μου ἀσθενῶν, ὅταν ἐσήκωσα τὰ μάτια μου διὰ νὰ ὑποδεχθῶ ἓνα καινούργιο παιδάκι. Εἶχε ἔλθει μὲ τοὺς γονεῖς του. Ἦτο ἓνα μικρὸ ξανθὸ κοριτσάκι μόλις ἐνὸς ἔτους, ὠχρό, ποὺ μὲ κοιτοῦσε γεμᾶτο φόβο καὶ ἀπορία μὲ τὰ δυὸ λαμπερά-γαλάζια ματάκια του, χωμένο εἰς τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας του. Ἐπλησίασα καὶ τοῦ χαμογέλασα, τοῦ χαιδεψα τὸ μέτωπο καὶ τὰ μαλάκια, τοῦ μίλησα γλυκά, μὰ αὐτὸ γύρισε ἀλλοῦ τὸ πρόσωπό του. Αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη μου γνωριμία μὲ τὴν μικρὴ Μαρία.

Ἐδιάβασα τὴν διάγνωσι εἰς τὸ εἰσιτήριό της: «Ἐμπύρετον· πιθανῶς Σαλμονέλλωσις». Ἡ πιθανὴ διάγνωσις μὲ ὠδήγησε νὰ φορέσω προφυλακτικὴ μπλουζα καὶ μετὰ τὴν ἐπῆρα εἰς τὴν ἀγκαλιὰ μου καὶ τὴν μετέφερα εἰς τὸ δωμάτιο ἀπομονώσεως. Τῆς ἔκανα τὸ καθιερωμένο λουτρὸ εἰσαγωγῆς, τὴν ἔντυσα μὲ ἓνα καθαρὸ νυκτικό, πῆρα τὸ βάρος της μὲ τὸν εἰδικὸ βρεφοζυγόν, ἀφοῦ ἐτοποθέτησα πρῶτον ἓνα μεγάλο τετράγωνο πρὸς προφύλαξιν μόλυνσεως τοῦ βρεφοζυγοῦ. Τὸ βάρος της ἦτο 12.850 γραμμ., τὸ ὁποῖον καὶ ἀνέγραψα εἰς τὸ εἰδικὸν διάγραμμα βάρους. Τὴν ἐθερμομέτησα, καὶ ἡ θερμοκρασία της ἦτο 39⁰ C, τὴν ὁποίαν καὶ ἐσημείωσα εἰς τὸ θερμομετρικὸν διάγραμμα. Καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν αὐτὴν δὲν ἐσταμάτησα νὰ τῆς μιλῶ καὶ νὰ τῆς χαμογελῶ. Ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι τρομαγμένη. Ἐπίσης καὶ ἡ μητέρα της, μία συμπαθὴς κυρία ἕως 43 ἐτῶν καὶ ὁ πατέρας της 58 ἐτῶν, ἦσαν ἀνήσυχτοι καὶ στενοχωρημένοι.

Ἐτοποθέτησα εἰς τὸ δωμάτιον ἀπομονώσεως δύο μπλουζες προφυλακτικὲς καὶ ἐξήγησα εἰς τὴν μητέρα, ὅτι πρὶν πλησιάσει τὸ παιδί ἔπρεπε νὰ πλύνῃ καλὰ τὰ χέρια της μὲ σαποῦνι καὶ κατόπιν κατὰ ὠρισμένον τρόπον, νὰ φορᾷ τὴν μπλουζα. Ἐπίσης νὰ πλύνεται καλῶς πρὶν τὴν ἀφαι-

ρέσει. Σκοπὸς τούτου, ἦτο τόσον νὰ προφυλαχθῇ ἡ ἰδία, ὅσον καὶ τὸ μικρὸν νὰ μὴν μολυνθῇ περισσότερον. Ἐν συνεχείᾳ τῆς ἐξήγησα, ὅτι, ὅταν θὰ θέλῃ νὰ βγῇ ἀπὸ τὸ δωμάτιον, πρέπει νὰ βγάξῃ τὴν μπλουζα καὶ νὰ ξαναπλύνῃ τὰ χέρια της.

Τὸν ἀκάθαρτον ἱματισμὸν θὰ ρίχνῃ εἰς τὸν εἰδικὸν κάδον, ὁ ὁποῖος ἦτο εἰς τὸ δωμάτιο τουαλέτας τῆς ἀπομονώσεως καὶ περιεῖχεν ἀντισηπτικὴν διάλυσιν Dettol 5% διὰ τὴν προσωρινὴν ἀπολύμανσιν τούτων. Ἐπειτα εἰς τὸ ντουλάπι τῆς ἀπομονώσεως ἐτοποθέτησα ἓνα μικρὸ δίσκον θερμομετρήσεως. Μέσα εἰς τὸ βαζάκι τοῦ θερμομέτρου ἔβαλα διάλυσιν ἀντισηπτικὴν Cetavlon 5%. Μὲ ἤρεμο τρόπο τῆς ἐξήγησα ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ βγάξῃ τὸ μικρὸ ἀπὸ τὸ δωμάτιο, οὔτε νὰ δέχεται ἐπισκέπτας. Ἦτο καλύτερα νὰ μένῃ ἡ μικρὴ ἀπομονωμένη εἰς πλήρη ἀνάπαυσιν. Ἡ μητέρα ἦτο μορφωμένη, καθῶς ἀντελήφθη, καὶ δὲν εἶχα δυσκολίες μαζί της.

Ἡ ἀσθενής, ἐπειδὴ ἐνεφάνιζεν ἐμέτους καὶ διαρροϊκὰς κενώσεις, ἐτέθη εἰς ὑδρικήν δίαιταν. Λόγω τῶν ἐμέτων δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ ἀπὸ τοῦ στόματος χορήγησις ὑγρῶν, ἀλλὰ μόνον ἡ ἐνδοφλέβιος τοιαύτη. Ἡ χορήγησις ὑγρῶν (διάλυμα γλυκόζης 5% ὡς καὶ NaCl 0,9%) σκοπὸν εἶχεν ἀφ' ἐνὸς μὲν τὴν ἀναπλήρωσιν τῶν ὑγρῶν καὶ ἠλεκτρολυτῶν, τὰ ὁποῖα ἡ ἀσθενής εἶχε χάσει, ἄρα τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἀφυδάτωσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν πρόληψιν περαιτέρω ἐπιδεινώσεως τῆς καταστάσεως, διότι τὰ συμπτώματα ἐκ τοῦ πεπτικοῦ συνεχίζοντο.

Παραλλήλως, ἐπειδὴ ἐτέθη ἡ διαγνωστικὴ ὑποψία Σαλμονελλώσεως, ἐτέθη ὑπὸ θεραπείαν μὲ Ampicilline, ἐνδοφλεβίως εἰς δόσιν 350 mg ἐπὶ 4 ἡμερησίως, καθ' ὅτι θεωρεῖται φάρμακον ἐκλογῆς ἔναντι τῶν λοιμώξεων τούτων. Συνεστήθη ἐπίσης ἐπιπυρετοῦ νὰ γίνωνται ψυχρὲς περιτυλίξεις. Ἡ ἔγκαιρος καὶ ταχεῖα ἀντιμετώπισις τῆς

ἀφυδατώσεως θεωρείται ἐπιβεβλημένη, διότι αἱ συνέπειαι ἐξ αὐτῆς, ὅταν παραμεληθῆ, εἶναι βαρεῖαι διὰ τὸ πάσχον βρέφος.

Συμφώνως πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἰατρικὰς ἐντολὰς ἐτοίμασα τὸν δίσκον ἐνδοφλεβίου χορηγήσεως ὑγρῶν διὰ τὴν βοήθησιν τὸν ἰατρόν.

Ἡ Μαρία ἐφοβήθηκε πῶς πολὺ ὅταν εἶδε τὴν σύριγγα, τὴν συσκευὴν ὄρου, τὴν φιάλην, τὸ οἰνόπνευμα, τὸν ἰατρόν. Ξαφνικὰ εἶχε εὐρεθῆ εἰς τὸν ἄγνωστον κόσμον τοῦ Νοσοκομείου καὶ ἐφοβεῖτο. Ἡ λευκὴ στολή μας, αἱ σύριγγες κ.τ.λ. τὴν ἐτρόμαξαν.

Τόσον ὁ ἰατρός, ὅσον καὶ ἐγὼ προσπαθήσαμε νὰ τὴν καθησυχάσωμεν καὶ μὲ τὴν εἰδικὴν βελόνην διὰ παιδιὰ Scalp-Vein ἐφηρμόσθη ὁ ὄρος καὶ ἐστερεώθηκε μὲ τὴν βοήθειαν λευκοπλάστ καὶ ἐνὸς μικροῦ νάρθηκος διὰ τὴν ἀκίνητοποίησιν τοῦ τμήματος ἐκείνου τοῦ χεριοῦ. Πρὸς ἀποφυγὴν διπλοῦ κόπου καὶ πόνου διὰ τὴν μικρὰν ἀσθενῆ μου, τὸ ὡς ἄνω ἀναφερόμενον ἀντιβιοτικὸν ἐτίθετο διὰ κεντήσεως τοῦ εἰδικοῦ ἐλαστικοῦ σωλήνος τοῦ ἤδη ὑπάρχοντος ὄρου.

Ἔτσι ἄρχισε ἡ νοσοκομειακὴ περίθαλψις, ἰατροφαρμακευτικὴ καὶ νοσηλευτικὴ.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἤμουν ἐγὼ πὺ ἀνέλαβα τὴν νοσηλείαν τῆς ξανά. Μόλις εἰσῆλθα εἰς τὸ δωμάτιον ἐχάϊδεψα τὴν μικρὴν, τῆς ἐμίλησα, ἀλλὰ αὐτὴ ἐξακολούθησε νὰ ἔχη ἓνα βλέμμα ἀπλανές καὶ ἀδιάφορο. Εἰς τὰ διαγράμματά τῆς, εἶδα ὅτι ὅλη τὴν νύκτα εἶχε ὑψηλὸ πυρετὸ καὶ διαρροϊκὰς κενώσεις. Τὴν ἐθερμομέτησα καὶ εἶχε 38,5°C. Ὡς ἐκ τούτου ἦτο φυσικὸ νὰ ἀντιδρᾷ δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου, λόγῳ τῆς βαρείας καταστάσεώς τῆς.

Ἀφοῦ ἐπλύθηκα καὶ ἐφόρεσα μία προφυλακτικὴ μπλουζα, ἐτοίμασα ὅλα τὰ ἀπαραίτητα καὶ τῆς ἔκανα τὸ πρῶνόν τῆς λουτρό, ἐξηγώντας εἰς τὴν μητέρα τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τοῦ λουτροῦ εἰς τὸν ὀργανισμόν τῆς μικρᾶς. Ἀλλάξα τὰ σινδόνια τῆς κλίνης τοῦ παιδιοῦ καὶ τὰ ἐτοποθέτησα εἰς ἀντισηπτικὴν διάλυσιν μέσα εἰς εἰδικὸν κάδον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀναγράφεται ἡ λέξις «Μολυσμένα».

Εἶχε ἐπίσης μία κένωσιν τὴν ὁποίαν καὶ ἐσημείωσα εἰς τὸ εἰδικὸν διάγραμμα

μὲ ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς.

Ἀργότερα τὴν ξαναεπισκέφθηκα κοιμόταν σὰν ἓνα μικρὸ ἀγγελούδι. Ὁ ὕπνος τοῦ παιδιοῦ μὲ ἱκανοποίησε, διότι διεπίστωσα τὰ καλὰ ἀποτελέσματα τῆς νοσηλευτικῆς μου τέχνης.

Ἐκράτησα ἐγὼ τὸν νάρθηκα πὺ κρατοῦσε ἡ μητέρα διὰ τὴν διατηρητὴν ἢ ἐνδοφλέβιος χορήγησιν καὶ πολὺ διακριτικὰ καὶ εὐγενικὰ τὴν ἐρώτησα νὰ μοῦ μιλήσῃ διὰ τὴν Μαρίαν καὶ τὴν ἀσθένειάν τῆς. Ἐὰν εἶχε ἄλλα παιδιὰ καὶ ἐὰν ἡ ἴδια ἐργαζόταν.

Μοῦ ἐξήγησε ὅτι εἶχε ἄλλα δύο παιδιὰ, ἀγοράκια, ὀκτὼ καὶ πέντε ἐτῶν. Ἔτσι κατενόησα τὴν ἀνησυχία τῆς μητρός, διότι δὲν ἀνησυχούσε μόνον διὰ τὸ ἄρρωστον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ παιδιὰ πὺ ἄφησε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς. Ἡ ἴδια εἶχε τελειώσει τὸ Γυμνάσιον καὶ δὲν ἐργαζόταν. Ὁ σύζυγός τῆς ἦταν ἐπίσης μορφωμένος δικαστικὸς κλητῆρας. Εἶχαν ἰδιόκτητη κατοικία, εὐρύχωρον, μὲ ὅλας τὰς ἀνέσεις. Ἀπετελεῖτο ἀπὸ ὀκτὼ δωμάτια, μπάνιο, τουαλέτα, κουζίνα, ἀποθήκη. Τὸ δὲ ἰσόγειο ἐχρησιμοποιεῖτο διὰ παντοπωλεῖον.

Ἡ μικρὴ Μαρία γεννήθηκε εἰς τὴν 3.8.70 μὲ φυσιολογικὸ τοκετό. Δὲν παρουσίασε ἴκτερο. Τὸ βάρος γεννήσεώς τῆς ἦταν 3.800 γραμμ. Μέχρι σήμερα διαιτράφη μὲ κονιοποιημένον γάλα Pelargon 17%. Τοῦτο μοῦ ἀποδεικνύει ὅτι ἴσως ἡ μόλυνσις νὰ ὠφείλετο εἰς κακὴν φροντίδα τῶν σκευῶν παρασκευῆς τοῦ γάλακτος. Κατὰ χρονικὰ διαστήματα τῆς ἔδωσε, ἀπὸ τὸν 3ον μῆνα, κρέμα, αὐγὸ, φρούτα, σοῦπα. Κρέας ὁμῶς καὶ φάρι δὲν τῆς ἔδωσε λόγῳ ἀπεχθείας τῆς μικρῆς πρὸς αὐτά. Παρ' ὅλα αὐτὰ ἡ Μαρία ἀνεπτύσσετο κανονικὰ. Ἐστήριξε τὸ κεφαλάκι τῆς τὸν 2ον μῆνα, ἐκάθησε τὸν 8ον μῆνα. Δηλαδή οἱ στατικὲς λειτουργίαι ὑπῆρξαν φυσιολογικῆς. Τὰ ἐμβόλια εἶχαν γίνῃ εἰς τὰ τακτικὰ διαστήματα.

Ἐνῶ ὅλα πῆγαιναν καλά, ξαφνικὰ ἡ μικρὴ ἄρχισε νὰ κἀνη πυρετό, νὰ μὴν ἔχη ὄρεξι καὶ οἱ κενώσεις τῆς νὰ εἶναι διαρροϊκῆς. Ἀπεφάσισαν νὰ τὴν φέρουν εἰς τὴν Ἀθήνα εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Παίδων «Ἡ Ἀγία Σοφία».

Κατὰ τὴν 12 τῆς ἰδίας ἡμέρας 7.8.71 τῆς ἔγινε ἡ δευτέρα δόσις Ampicilline ἐν-

δοφλεβίως. Ἐγινε μία θώρακος ἢ ὁποία ἀπέδη (—). Ἐγένετο γενική ἐξέτασις αἵματος, ἢ ὁποία ἔδειξε τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα:

Αἰμοσφαιρίνη: 10,8 Gr⁶100.

Αἵματοκρίτης: 36,%.
Λευκά: 9.700 κατὰ MM.

(Ἐζήτησα ἀπὸ τὸν ἰατρὸν, ὁ ὁποῖος τὴν παρακολουθοῦσε, τὸ ἱστορικὸν τῆς εἰς τὸ ὁποῖον ἐδιάβασα:

Ἄρτιμελές θῆλυ.

Ὅψις καὶ θρέψις καλή.

Ἀναπνευστικὸν κατὰ φύσιν.

Κυκλοφοριακόν: Σφύξεις 120'.

Θερμοκρασία: 39°C.

Μηνιγγιτιδικὰ (—).

Πεπτικόν: κοιλία μαλθακή, ὑποχόνδρια ἀψηλάφητα.

Ἡ θερμοκρασία τοῦ βρέφους ἐλαμβάνετο ἀνὰ 4ωρον καὶ ἐκυμαίνετο μεταξὺ 38,5 καὶ 39°C.

Ἐπίσης ἐπληροφόρηθηκα ἀπὸ τὰ διαγράμματα ὅτι εἰς τὶς 6 μ.μ., 12 μεσημέρ. ἔγιναν οἱ ἄλλες τρεῖς δόσεις Ampicilline Iv. Τὸ ἴδιο συνεχίσθη καὶ τὶς ἐπόμενες ἡμέρες. Γενική ἐξέτασις οὔρων:

Εἰδικὸν βάρος 1.028.

Ἀντίδρασις ὄξινοσ.

Λεύκωμα (—).

Σάκχαρον (—).

Ὁξύνη (—).

Λευκοκύτταρα ὀλίγα.

Ἐπιθήλια ὀλίγα.

Βλέννη ὀλίγη.

Κρυσταλλοὶ πολλοὶ οὔριου ὀξέος.

Εἰς τὶς 10.8.71 ἡ Γενική οὔρων ἀπέδη φυσιολογική. Ὁ ὑψηλὸς πυρετός, ἔμετοι, διαρροϊκαὶ κενώσεις συνεχίζονται.

Ἐλήφθη αἷμα διὰ Ἴοντόγραμμα καὶ ἀλκαλικὴ παρακαταθήκη, διὰ νὰ διαπιστωθῇ τυχὸν ἠλεκτρολυτικὴ διαταραχὴ ἐπανελήφθη δὲ ἡ Γενική αἷματος.

Ἀγάπησα τὴν μικρὴν μου ἄρρωστη καὶ τὴν ἐπισκεπτόμουν συχνά. Καθόμουν μαζί της, ὅταν εἶχα ἐλεύθερο χρόνον, τῆς ἔκανα παιχνίδια, μὰ ἦταν πολὺ ταλαιπωρημένη καὶ ἐξηντλημένη. Ἀπὸ τὴν ἄρρωστη ἐπῆραν αἷμα διὰ καλλιέργεια καὶ ὁ ἰατρὸς μου ἐζήτησε νὰ ἐτοιμάσω διὰ ὁσφυονωτιαία παρακέντησι. Σὲ λίγο ὅλα ἤσαν ἔτοιμα.

Παρεκάλεσα λίγο τὴν κυρία νὰ περάσῃ ἔξω. Ἡ μικρὴ ἀσθενὴς μου ἔκλαιγε. Μὲ τὸ ἀνήσυχο βλέμμα τῆς μου ὑπεδείκνυε ὅτι ἀναζητοῦσε τὴν μητέρα τῆς.

Ἀφοῦ προηγουμένως προσέφερα εἰς τὸν ἰατρὸν τὰ ἀπαραίτητα, προσεπάθησα, μὲ λεπτὲς ἤπιες κινήσεις, νὰ ἐπιτύχω τὴν κεκαυνοισμένην κεκαμμένην στάσιν, ὥστε τὸ κεφάλι τοῦ παιδιοῦ μὲ τὰ γόνατα νὰ σχηματίζουσι καμπύλην καὶ τὰ μεσοσπονδύλια διαστήματα νὰ ἀνοίγουν εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἐργασθῇ ἐλεύθερα ὁ ἰατρὸς. Προσεκτικὰ παρέλαβα τὸ ἐγκεφαλονωτιαῖον ὑγρὸν διὰ Γενική καὶ καλλιέργεια καὶ τὸ ἔστειλα εἰς τὸ ἐργαστήριον.

Ἡ καλλιέργεια αἵματος ἀπέδη θετικὴ, διότι, ὡς γνωστὸν, ἡ Σαλμονέλλα εἰσερχομένη διὰ τοῦ πεπτικοῦ συστήματος, ὑπάρχει κατὰ τὴν πρώτην ἐβδομάδα εἰς τὸ αἷμα καὶ προκαλεῖ μικροβιαίαν. Εἰσέρχεται ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ ἥπαρ καὶ σπλῆνα, ὅπου γίνεται ἡ φαγοκυττάρωσις ἀπὸ τὸ Δίκτυον Ἐνδοθηλιακὸν Σύστημα (Δ.Ε.Σ.). Εἰς τὸ Δ.Ε.Σ. αἱ σαλμονέλλαι ἀνάλογα μὲ τὴν ἀντίστασιν τοῦ ὀργανισμοῦ εἰσέρχονται ξανά εἰς τὸ αἷμα καὶ εἰς τὴν χοληδόχον κύστιν καὶ ἐγκαθίστανται εἰς τὸ ἔντερον. Κατὰ τὴν δευτέραν μικροβιαίαν ἀναπτύσσονται τὰ συμπτώματα τῆς νόσου. Εἰς τὸ β' στάδιον ὅπου αἱ σαλμονέλλαι εἰσέρχονται εἰς τὸ αἷμα ἔχομεν μεγάλην αὔξησιν τῆς θερμοκρασίας 38,5⁰ ἕως 40⁰C. Εἰς τὰ ἄλλα διαστήματα ἔχομεν χαμηλοτέραν θερμοκρασίαν. Τὴν β' ἐβδομάδα ἡ ὀροαντίδρασις Widal ἀνευρέθη θετικὴ.

Μου ἐδόθη πολλὰς φορὰς ἡ εὐκαιρία νὰ συζητήσω μὲ τὴν μητέρα καὶ νὰ τῆς ἐξηγήσω μερικὰ πράγματα διὰ τὴν ἀρρώστεια τῆς μικρῆς, ἐὰν καὶ ἡ ἴδια εἶχε μερικὰς γνώσεις.

Ἦταν τυπικὰ εὐγενικὴ μ' ὄλο τὸ προσωπικὸ τοῦ Νοσοκομείου καὶ πάντα εἶχε νὰ πῆ κάτι καλὸ διὰ κάθε ἰατρὸ ἢ ἀδελφὴ ξεχωριστά. Τῆς ἐξήγησα ὅτι: Ἡ νόσος ἐμφανίζεται σποραδικῶς καὶ μὲ ἐπιδημίας μικρὰς ἢ μεγάλης. Προσβάλλει δὲ ἄτομα οἰασδῆποτε ἡλικίας καὶ ὁ χρόνος ἐπιώσεώς της εἶναι 1 - 2 ἐβδομάδες ἢ καὶ περισσότερο. Ἡ μόλυνσις γίνεται διὰ λήψεως μολυσμένων τροφῶν λ.χ. ὠμῶν λαχανικῶν ἢ μὴ βρασμένων καλά, μολυσμένου γάλακτος.

Διὰ τῆς λήψεως ὀστρακοειδῶν, ὅταν αὐτὰ ἀ-
λιεύωνται ἀπὸ μολυσμένα θαλάσσια νερά,
ποῦ χύνονται ὑπόνομοι. Οἱ μεγάλες ἐπιδη-
μίες ὀφείλονται εἰς τὴν μόλυνσιν ποσίμου
νεροῦ, λόγῳ μὴ ὑγιεινῆς ὑδρεύσεως.

Τὰ συμπτώματα εἶναι: Κακουχία, ὑ-
ψηλὸς πυρετός, ὁ ὁποῖος παρουσιάζει χα-
ρακτηριστικὸ πυρετικὸ διάγραμμα μὲ ἐξάρ-
σεις καὶ ὑφέσεις καὶ λύνεται τὴν 4ην ἑβδο-
μάδα. Κενώσεις διαρροϊκαί.

Τῆς συνέστησα, ὅταν ταΐζῃ τὴν μικρὴν
νὰ μαγειρεύῃ καλὰ τὶς τροφές της. Νὰ
βράζῃ τὰ σκεύη ποῦ χρησιμοποιεῖ.

Νὰ πλύνῃ καλὰ τὰ χέρια της, ὅταν
τὴν περιποιῆται, νὰ σαπουνίζῃ τὰ φρούτα
καὶ νὰ τὰ ξεβγάζῃ. Νὰ πλύνῃ καλὰ τὰ
χόρτα καὶ νὰ μὴ τῆς τὰ δίνῃ ὡμά.

Ὅτι ὑπάρχει τὸ ἀντιτυφικὸ ἐμβόλιο
καὶ χορηγεῖται εἰς τρεῖς δόσεις μὲ ἑβδομα-
διαῖα διαστήματα. (Περιέχει ἐξασθενημέ-
νες Σαλμονέλλες). Γίνονται δὲ ἀναμνηστι-
κὲς δόσεις εἰς περιπτώσεις μικροεπιδημιῶν.
Ἡ νόσος ἀφήνει ἀνοσία διὰ 1 - 2 ἔτη.

Τὴν β' ἑβδομάδα ἡ μικρὴ μου φίλη
ἦταν καλύτερα. Ὁ πυρετὸς ὑποχωροῦσε.
Ὡς πρὸς τὴν διατροφήν της ἐφαρμόσθηκε
ὕδρικὴ δίαιτα, ὡς ἀνεφέρθη, ἐν συνεχείᾳ
τσάϊ, γάλα, καροτόκρεμες καὶ διαδοχικὰ
ἐπῆρε τὰ γεύματά της πλούσια εἰς λευκώ-
ματα.

Ἐπαιρνε τώρα τὰ ἐνδομυϊκῶς. Οἱ
κενώσεις ἦσαν φυσιολογικὲς. Οἱ ἔμετοι ἐ-
σταμάτησαν.

Μὲ ἐσυνήθισε καὶ μὲ ἀγαποῦσε καὶ ἐ-
κείνη. Μοῦ χαμογελοῦσε καὶ ἔκανε χαρὲς
ὅταν μ' ἔβλεπε. Μὲ παρατηροῦσε ὅταν τα-

κτοποιοῦσα τὸ δωμάτιό της, ἔπαιζε μὲ τὶς
κοῦκλες της, ἀπλωνε τὰ χεράκια της νὰ
τὴν πάρῳ ἀγκαλιά.

Τὴν ἔπαιρνα ἀγκαλιά καὶ τὴν πήγαι-
να εἰς τὸ παράθυρο νὰ κοιτάξῃ ἔξω. Τῆς
ἔντυνα τὶς κοῦκλες, τὴν χτένιζα μ' ἓνα ὀ-
μορφο κόκκινο κορδελλάκι εἰς τὰ ξανθὰ
μαλλάκια της.

Τέλος, ὅταν ὑπεχώρησαν τὰ συμπτώ-
ματα καὶ αἱ καλλιέργειαι αἵματος καὶ κο-
πράνων ἀπέβησαν ἀρνητικαί, εἰς τὸ τέλος
τῆς β' ἑβδομάδος, ἡ Μαρία μὲ τοὺς γονεῖς
της ἀπεχαιρέτησε ὅλους μας, ἐχαιρέτησε,
μὲ τὸ μικρὸ χεράκι της, καὶ ἔφυγε. Οἱ γο-
νεῖς της εὐχαρίστησαν ὅλο τὸ προσωπικὸ
καὶ ἔφυγαν χαρούμενοι.

Πέραν τῶν συμβουλῶν τοῦ ἱατροῦ, πρὸ
τῆς ἀναχωρήσεώς τους, τοὺς συνέστησα νὰ
συμβουλευθοῦν τὸν οἰκογενειακὸν τους ἱα-
τρὸ εἰς τὸ χωριό τους, διὰ νὰ κάνουν τὸ
ἐμβόλιον τύφου εἰς τὰ μεγαλύτερά τους
παιδιά. Τοὺς συνέστησα νὰ ἐξετάζεται πε-
ριοδικῶς καὶ ἡ μικρὴ καὶ τὰ μεγαλύτερα
παιδιά ἀπὸ τὸν ἱατρό, διότι ἐφ' ὅσον ἔχουν
παντοπωλεῖον, ἦτο δυνατόν νὰ μολυνθοῦν
καὶ ἄλλα ἄτομα. Εἰς τὰς 18.9.71 ἐξῆλθε
τοῦ Νοσοκομείου.

Ἐφυγε καὶ ἄφησε εἰς ἐμένα τὴν ἡ-
θικὴν ἱκανοποίησιν ὅτι τὴν ἐβοήθησα νὰ γί-
νῃ καλὰ, ἐβοήθησα εἰς τὴν προφύλαξιν
ἐκ τῆς νόσου μὲ τὶς ἀπλὲς ὁδηγίες εἰς τὴν
μητέρα.

Τὸ δωμάτιό της ἀπελυμάνθη, ἀερίσθη,
ἐστρώθηξε ξανά, ἔτοιμο νὰ βοηθήσῃ κάποιον
ἄλλο παιδάκι, κάποια ἄλλη οἰκογένεια στὶς
δύσκολες ὥρες τῆς ἀρρώστειας.

